

arnes

**Moji podatki, moja stvar –
seminar za učitelje in
strokovnjake s področja
vzgoje**

Informacijski pooblaščenec
Mreža znanja 2021, od 23. do 30. novembra

Osebni podatki v času Covid-19

Mojca Prelesnik, informacijska pooblaščenka
16.11.2021

iDecide

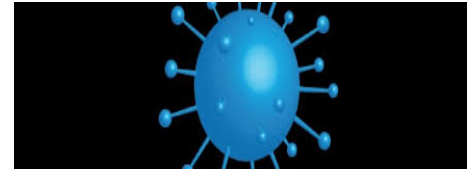
Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska unija v okviru »Programa pravice, enakost in državljanstvo
2014 – 2020«.

Varstvo OP v času epidemije COVID-19

Širjenje epidemije prinese **2 novi dimenziji** :

1. **Spremembe procesov z izvajanjem dela/šolanja na daljavo** - oddaljeni dostop zaposlenih/šolarjev do strežnikov (npr. poštnih/datotečnih), aplikacij (npr. spletni klepetalniki) in konferenčnih sistemov (npr. MS Teams, Zoom), kar prinaša več vprašanj glede pravnih podlag obdelave in varnosti OP, predvsem glede nadzora zaposlenih.
2. **Ukrepi, ki vključujejo obdelavo OP o zdravstvenem stanju** (=posebne vrste OP) in so namenjeni *zaščiti življenjskih interesov zaposlenih, *podjetja, *javnega interesa – **ključna je zdravstvena stroka!**

.... vsa stališča/mnenja IP o VOP v času Covid-19
na spletni strani <https://www.ip-rs.si>

Izhodišča za obdelavo OP v zvezi z obolelostjo s COVID-19

Tehtanje dveh temeljnih pravic:

pravica do zasebnosti (varstvo osebnih podatkov)

pravica do javnega zdravja

Vsaka obdelava OP = poseg v pravico do zasebnosti... obdelava zdravstvenih OP še toliko bolj!

Zato mora biti obdelava OP:

NUJNA, UPRAVIČENA (UČINKOVITA) IN SORAZMERNA

V času epidemije Covid-19 - IP opozarja Vlado RS, da mora ob obdelavah OP paziti na:

- osnovo v medicinski stroki,
- časovno omejitev ukrepov in „sunset clauses“,
- omejitev namena (definiran + ustrezna pravna podlaga),
- sorazmernost ukrepov naj se ves čas preverja (če še ustrezni),
- sodelovanje z IP že v zgodnjih fazah oblikovanja ukrepov,
- transparentnost+jasnost obdelav - pojasnilna dolžnost,
- odgovornost upravljavcev zbirk OP, DPIA, „Privacy by design“.

Zaupanje v oblast, ponotranjanje ukrepov ter **trdnost/odpornost pravil varstva OP je srž demokracije in ne ovira v boju s Covid-19!**

Poročilo Sveta Evrope 2020 - zdrsi Slovenije

1.) Edina država članica K št. 108, ki je imela app za bližino in sledenje kontaktom po zakonu obvezno, nato pa je država posledično razglasila, da je uporaba prostovoljna;

(*Končno: prostovoljno + decentralizirano – Google/Apple osnova. „**Ostani zdrav**“ le sledenje stikov in obvestilo o razdalji.)

2.) zdravstvene institucije OP pošiljajo policiji (PKP);

3.) zaradi močne reakcije IP umik določb, ki bi dale podlago za obdelavo telekomunikacijskih podatkov (zlati lokacijskih) za sledenje posameznikom.

Najpogostejša vprašanja v „Korona času“

Medicinska stroka določa namen, nabor OP + vedno **le inšpekcija** da odgovor!

- sledenje okuženim z aplikacijami,
- obdelava OP pri šoli na daljavo – (ne)ustreznost ZOOM-a ipd. aplikacij,
- delodajalčevo spremljanje dela na domu z IT-programi,
- merjenje temperature ob vstopu v prostor (zaposlenim, strankam),

- posredovanje OP: NIJZ-policija-ministrstvo za zdravje,
- interventni zakoni in zbirke OP,
- javno dostopen seznam upravičencev pomoči za samozaposlene (dejavnost, poraba javnega denarja = IJZ),
- različni produkti – spletne strani-aplikacije za spremljanje okuženih,
- dopustnost nameščanja aplikacij na delavčev telefon,

- socialni inženiring, phishing (lovljenje OP), različne prevare,
- inteligentna videoanalitika (ali kupci nosijo maske, imajo medsebojno razdaljo),
- videnadzor s termo kamero kot oblika videoanalitike,
- upravičenost delodajalčevega zbiranja izjav o nezmožnosti za delo zaradi pripadanja rizični skupini delavcev (izjava =da, diagnoza =ne; le kar na bolniškem listu oz. le potrdilo ali sodi/ne sodi v rizično skupino),.....
- obdelava OP v okviru preverjanja izpolnjevanja PCT pogojev

Ključni problemi v praksi:

- Šibkejše stranke v razmerju (delavec – delodajalec, učenec-šola), zato privolitve načeloma neustrezna pravna podlaga za obdelavo OP v delovnih razmerjih.
- Vsi upravljavci zbirk OP (delodajalci, šole ....) morajo zagotavljati pravno podlago za obdelavo OP posameznikov (delavcev) + poskrbeti za čim manjše posege v zasebnosti.
- Načelo sorazmernosti kot eno temeljnih načel varstva OP + **NAMEN** obdelave OP.

Namesto sklepa

Vlade so v boju s pandemijo sprejemale različno invazivne ukrepe za človekove pravice – **problem Slovenije**:

*ukrepi pripravljeni na hitro, brez razmisleka o posledicah in posegih v človekove pravice → samostojni in neodvisni državni organi bistveni!,

*ob izzivih za javno zdravje je nujno ohraniti pravice tako, da so ukrepi nujni in sorazmerni – ni zavedanja politike, da je to bistvo demokracije,

*nevarnost širitve policijskih pooblastil,

*nesorazmerne rešitve interventnih zakonov in še huje: vladnih odlokov,

* pomanjkanje ocene zdravstvene stroke in nato skrben pristop k utemeljenosti, legitimnosti in sorazmernosti predvidenega ukrepa.

Hvala za pozornost!

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

EU Projekt iDecide in današnji seminar

Mreža znanja, 30. 11. 2021

dr. Jelena Burnik

vodja mednarodnega sodelovanja
in nadzora

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

O današnjem seminarju:

- Izobraževanje o reformi zakonodajnega okvira s področja varstva osebnih podatkov (GDPR)
- Predvsem za učitelje in strokovnjake s področja vzgoje
- Priročnik **Moji podatki, moja stvar** in dodatna gradiva – za nadaljnje poučevanje o tej temi

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

Izobraževanje o reformi zakonodajnega okvira s področja varstva osebnih podatkov (GDPR) in o temeljnih pravicah, ki jih zagotavlja posameznikom.

- Nove obveznosti za organizacije, ki obdelujejo podatke
- Okrepljene pravice posameznikov

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

Priročniki:

- starejše mladoletnike (15-18 let)
- delovno aktivne posameznike
- in starejše (nad 65 let).

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

- **Priročniki, video predavanja in gradiva:**
  - Poznavanje pravic, ki jih daje zakonodaja in njihovega uresničevanja
  - Tveganja ob uporabi komunikacijskih storitev in obdelavah osebnih podatkov
  - Nasveti glede obdelave osebnih podatkov v različnih situacijah
- **Seminarji za učitelje, zaposlene v izobraževanju za starejše, sindikate**
- **Strokovna podpora IP:**
  - *brezplačno telefonsko svetovanje, *pisna pojasnila po e-pošti, *predavanja.

<https://www.ip-rs.si/>

O NAS

Informacijski pooblaščenec
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana, Slovenija

Zemljevid (vir: najdi.si)
T: 01 230 97 30
F: 01 230 97 78
E-pošta: [gp.ip\(at\)ip-rs.si](mailto:gp.ip(at)ip-rs.si)
Prijava kršitev: **navodila in obrazec**

URADNE URE

PON – PET
10.00 - 12.00 in 14.00 - 15.00

Osebni obisk je možen le ob predhodni najavi na zgoraj naveden elektronski naslov ali telefonsko številko.

POVEZAVE

Informacije javnega značaja
Priročniki in smernice
Obrazci
Politika zasebnosti
Informacije o obdelavi osebnih podatkov
Izjava o dostopnosti
Podpora za majhna podjetja
Pravice posameznikov

Telefonsko svetovanje s področja varstva osebnih podatkov poteka v okviru projekta »Programa pravice, enakost in državljanstvo 2014-2020«, ki ga financira Evropska unija.

iDecide

Individuals decide - raising awareness about data protection rights

<https://tiodlocas.si/>

TiODLOCAS.si

KAKO DOBRO POZNATE SVOJE PRAVICE?

TOP NASVETI

MORAM BITI OBVEŠČEN

Dolžnost vseh upravljavcev je zagotoviti jasne, razumljive in pregledne informacije, kako bodo osebne podatke obdelovali.

KAKO UVELJAVIM SVOJE PRAVICE?

Posamezniki imate pravico dostopa, popravka, izbrisa, omejitve obdelave, ugovora in prenosljivosti vaših osebnih podatkov.

TOP NASVETI

Odgovori na najpogostejša vprašanja s področja varstva osebnih podatkov – kako do zdravstvene dokumentacije itd.

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

MOJI PODATKI, MOJA STVAR

Priročnik za varstvo osebnih
podatkov

Priročnik za starejše mladoletnike, srednješolce

- Pomen varstva zasebnosti in zakaj je treba varovati osebne podatke
- Kakšna so tveganja v vsakodnevnem življenju, pri uporabi spleta in naprav?
- Kakšne pravice ima vsak izmed nas?
- Kako te pravice zahtevati, izvrševati?

**Današnji seminar + objavljena gradiva kot pomoč pri podajanju teh vsebin
srednješolcem, pri izobraževanju o varstvu osebnih podatkov.**

UVOD

Priročnik, ki ga pravkar prebiraš, ti bo na kratek in razumljiv način predstavil, zakaj je pomembno, da varuješ svoje osebne podatke in kako to narediš.

S tem, ko veliko uporabljaš sodobne tehnologije, pametne mobilne naprave, splet, igrice in družbena omrežja, hočeš - nočeš deliš tudi veliko podatkov o sebi. Ne deliš jih samo z učitelji in starši, s svojimi prijatelji, ampak tudi s podjetji, ki naprave, aplikacije in igrice izdelujejo.

V naslednjih poglavjih so zato opisana tveganja, ki si jim izpostavljen/a, kot tudi pravila, kako se lahko zaščitiš pred zlorabo osebnih podatkov in kako lahko ukrepaš, če do nje pride. Izvedel/a boš, katere pravice imaš in kako jih lahko uveljavljaš. Ob zaključku pa tudi, kaj lahko sam/a storiš, da bodo tvoji osebni podatki varni.

Prijetno branje – žogo v roke, pamet v glavo! :)

UVOD 5

KAJ JE ZASEBNOST? 6

Kaj ogroža TVOJO ZASEBNOST?.....8

Kako zaščitimo SVOJO ZASEBNOST? 10

KAJ SO OSEBNI PODATKI? 12

Kaj je »obdelava osebnih podatkov«?..... 15

Katere pravice glede osebnih podatkov imaš?..... 15

ZAKAJ BI MORAL VAROVATI SVOJE OSEBNE PODATKE?20

SE STRINJAŠ Z UPORABO SVOJIH OSEBNIH PODATKOV?24

Privolitev.....24

Druge podlage za uporabo osebnih podatkov.....25

Pravica do informiranja.....26

Pravica do dostopa 27

Profiliranje in trženje 28

KAJ PA STARŠI? 30

ZNAS VAROVATI SVOJE OSEBNE PODATKE?..... 32

Pravica do izbrisa 34

Pravica do pozabe na spletu 35

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV NA SPLETU 36

Ribarjenje podatkov ali phishing 36

Nigerijska prevara 37

Spletni obrazci 38

Lokacijski podatki.....38

Izsiljevanje in spletno nadlegovanje 39

Seksting.....40

Spletna identiteta.....41

Spletni bonton 41

Družbena omrežja 42

VARNA UPORABA SPLETNIH ORODIJ V ČASU EPIDEMIJE COVID-19 44

Elektronska pošta 45

Mobilne aplikacije 46

Brskalniki in iskalniki4 6

Piškotki 47

ZAKLJUČEK 48

Kako uveljavljaš svoje pravice?

Na vsako organizacijo, ki hrani tvoje podatke, lahko pošlješ zahtevo za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki

To storiš tako, da kontaktiraš organizacijo oz. podjetje (lahko jim pošlješ mail ali pismo) in jih zaprosiš za podatek o tem, katere tvoje osebne podatke zbirajo. **Rok za odgovor je 30 dni.**

Si prejel/a osebne podatke? So te presenetili?

Pomembno je, da uporabljaš pravice, ki jih imaš. Le tako lahko dosežeš, da jih druga stran tudi spoštuje.

Resnični primer

Max Schrems, avstrijski študent prava, je na Facebook poslal zahtevo, da mu pošljejo vse osebne podatke, ki jih hranijo o njem. Facebooka ni uporabljal prav pogosto, vanj je bil prijavljen šele nekaj let. Lahko si predstavljaš njegovo presenečenje, ko je od Facebooka prejel zgoščenko, na kateri je bilo več kot **1.200 strani informacij o njem**. Facebook si je shranil vse slike (tudi tiste, ki jih je že izbrisal), vsa sporočila, vse potrjene in nepotrjene dogodke, podatke o prijateljih, prošnjah za prijateljstva, zavrnjenih prijateljstvih, osnutke nikoli poslanih sporočil in še mnogo več. Si lahko predstavljaš, da ima nekdo o tebi 1.200 strani informacij? Max Schrems je kasneje podal pobudo za vseevropsko tožbo Facebooka zaradi zlorabe osebnih podatkov, ker uporabnikom ni dovolj jasno sporočil, katere osebne podatke bo zbiral in kaj vse bo z njimi počel. V šestih dneh se mu je pridružilo več kot 25.000 ogorčenih uporabnikov te spletne strani.

pomisli

Si že kdaj razmišljal/a o tem, koliko osebnih podatkov o tebi shranjuje internet? Poskusi uganiti številko, koliko osebnih podatkov o tebi hrani Facebook, potem pa si preberi odgovor v primeru Schremsa.

KAJ JE ZASEBNOST?

Zasebnost je tvoja stvar in stvar tiste osebe, ki ji dovoliš, da vstopi vanjo. En del tvoje zasebnosti ti lahko pomagajo varovati pravila Splošne uredbe o varstvu podatkov. Nad njenim spoštovanjem bdi Informacijski pooblaščenec – državni organ, na katerega se lahko obrneš, kadar se ti zdi, da je nekdo zlorabil tvoje osebne podatke.

Pravica do zasebnosti je v Sloveniji **zavarovana z Ustavo**, ki varuje našo:

prostorsko zasebnost

(sami odločamo, koga bomo spustili v svoje stanovanje ali hišo),

komunikacijsko zasebnost

(ne sme se nam prisluškovati ali brati naših sporočil),

informacijsko zasebnost

KAJ SO OSEBNI PODATKI?

Definicija

Splošna uredba o varstvu podatkov pravi, da je osebni podatek katerikoli podatek, ki **se ga da pripisati določenemu ali določljivemu posamezniku**. To so na primer: ime in priimek, telefonska številka, elektronski naslov ali ocene iz spričevala. Vsak podatek, ki ga lahko povežemo s konkretno osebo, tudi če je nepomemben ali nezanimiv, je osebni podatek.

Kdaj smo za nekoga določljivi?

Pomemben element osebnih podatkov je **določljivost**. Kadar govorimo bolj na splošno, ne da bi bilo mogoče ugotoviti, o kom govorimo, ne gre za osebne podatke, ki bi jih pravo varovalo. V Sloveniji npr. živi 130 oseb, ki nosijo ime Janez Novak. Ne da bi imenu dodali še kakšno drugo pomembno okoliščino, ni mogoče ugotoviti, za katerega Janeza Novaka konkretno gre, zato takšni informaciji ne nudimo varstva osebnih podatkov. Kdaj smo določljivi?

oseba postala določljiva in ji je s tem treba zagotoviti ustrezno varstvo osebnih podatkov. Tudi kadar govorimo o neki okoliščini, npr. da je dijak iz tvoje šole zbolel za boleznijo COVID-19, gre zgolj za informacijo, ki še ne predstavlja varovanega osebnega podatka. Šele ko je znanih več dodatnih informacij, zaradi katerih postane dijak določljiv (npr. ime, spol, razred), lahko govorimo o razkrivanju varovanih osebnih podatkov.

Vse informacije, po katerih te kdo lahko prepozna, so tvoji osebni podatki, npr.:

Jan Novak, Šolska ulica 13, Velenje

jan.novak@mejl.si

051 162 792

EMŠO in davčna številka

Član taborniškega društva

Fotka s spletnega omrežja

Geslo in uporabniško ime za spletno igro

Posnetek video nadzorne kamere

PRAVICA DO ZASEBNOSTI

v Sloveniji je zavarovana z Ustavo, ki varuje

- našo:**
- **prostorsko zasebnost** (sami odločamo, koga bomo spustili v svoje stanovanje ali hišo),
  - **komunikacijsko zasebnost** (ne sme se nam prisluškovati ali brati sporočil),
  - **informacijsko zasebnost** (naši osebni podatki so varovani).

Zaščita zasebnosti pomeni tudi, da imaš pravico imeti nadzor nad zbiranjem, uporabo ter širjenjem tvojih osebnih podatkov, ki jih upravljajo drugi - podjetja, organizacije, država.

Svojo zasebnost varuješ tako, da poznaš svoje pravice in jih znaš uveljavljati.

Pomembno je, da svoje osebne podatke varuješ in da ne prepustiš drugim, da se odločajo namesto tebe.

BOLJ KOT TE POZNAM, LAŽJE TI PRODAM

Organizacije in družbe osebne podatke zbirajo in uporabljajo predvsem zato, da bi ti ponudile storitve in vsebine, ki te (menda) najbolj zanimajo. Če boš na spletu iskal nove športne čevlje, boš opazil, da se nenadoma, kamorkoli na spletu greš, prikazujejo oglasi za iskane športne čevlje. To je zato, ker si podjetja med seboj prodajajo in izmenjujejo osebne podatke uporabnikov spleta. Več osebnih podatkov kot zberejo o tebi, bolj te spoznajo in bolj prilagojen oglas boš videl. Bolj, kot bo oglas prilagojen tvojim zanimanjem, večja verjetnost je, da boš izdelek tudi kupil.

Profiliranje

Ko podjetja in druge organizacije s pomočjo zbranih osebnih podatkov ugotavljajo tvoje bistvene značilnosti obnašanja, zanimanja, kaj ti je všeč in kaj ne, kaj ti je najljubše, kakšna so tvoja stališča ipd., rečemo, da te

»profilirajo«.

Uporabniški profili

so velike vredni. Po nekaterih ocenah so podatki enega uporabnika vredni tudi 10 evrov. Toliko so podjetja pripravljena plačati, da ti bodo lahko prodajala izdelke, za katere menijo, da ti bodo spisani na kožo.

Zlorabe osebnih podatkov

Osebni podatki, predvsem kadar jih je veliko na kupu, razkrijejo veliko o tebi, o tvojem razmišljanju in o tvojem življenju. Več informacij o sebi kot razkriješ, v večji nevarnosti si, da bo prišlo do njihove zlorabe. Preden objaviš svoje osebne podatke, premisli kaj z njimi deliš. Morda jih bo kdo uporabil za dostop do tvojih spletnih profilov ali bo namesto tebe opravil nakup s tvoje spletne banke. Morda bo učiteljici s tvojega malla poslal nesramno sporočilo ali z drugimi delil fotografije, zaradi katerih boš tarča posmeha.

TVOJI PODATKI - TVOJE PRAVICE

Imaš pravico, da izveš KATERE tvoje podatke potrebujejo, ZAKAJ in KOLIKO ČASA jih bodo hranili.

Pravico imaš:

- privoliti ali zavrniti obdelavo podatkov,
- zahtevati kopijo svojih podatkov,
- zahtevati popravek, če so podatki napačni,
- zahtevati izbris, če jih je kdo pridobil nezakonito in v določenih primerih izbris tvojih podatkov iz spletnih iskalnikov,
- prenos tvojih osebnih podatkov k drugemu ponudniku.

Izbris osebnih podatkov

Pod posebnimi pogoji lahko zahtevaš izbris osebnih podatkov od tistega, ki jih hrani ali pa izbris osebnih podatkov s spletnih zadetkov (npr. na Googlu). Zahtevaš lahko izbris tistih podatkov, ki so nepopolni, nepomembni, zastareli ali pretirani, glede na osnovni namen obdelave. Google je pripravil posebni spletni obrazec za uveljavljanje pravice do pozabe: [Obrazec za zahtevo za odstranitev osebnih podatkov](#).

Tvoje pravice varuje [Splošna uredba o varstvu podatkov](#). Če jo kdo krši, se lahko obrneš na [Informacijskega pooblaščenca](#).

Piši na gp.ip@ip-rs.si.
Kliči na 01 230 9 730.

PRIVOLITEV

Privolitev mora biti:

- prostovoljna (nihče te ne sme prisiliti, da privoliš),
- posebna (za točno določen namen in ne za vse povprek),
- informirana (vedeti moraš komu, kaj in zakaj daješ podatke) in
- nedvoumna (ni dvoma, da si želel privoliti).

PRIMER: Šola želi objaviti tvoje šolske uspehe na svoji spletni strani ali pa tvoj prijatelj želi na spletu objaviti fotke z rojstnega dne. Lahko se strinjaš ali ne.

Obstajajo primeri, ko na zbiranje osebnih podatkov ne moreš vplivati in se ne moreš sam odločiti, ali se strinjaš ali ne.

PRIMER: Če želiš naročiti izdelek preko spleta, moraš trgovcu zaupati svoj naslov. Tudi policistu moraš pokazati osebno izkaznico, če te želi identificirati.

pomeni, da se lahko z uporabo svojih podatkov strinjaš, lahko pa tudi ne.

KAJ PA STARŠI?

Starši so dolžni varovati tvoje osebne podatke. Vendar to ne pomeni, da pred starši nimaš pravice do svoje zasebnosti.

Tudi če si v objavo (ali drugo obdelavo) privolil, jo lahko kadarkoli tudi prekličesh.

V nekatere obdelave osebnih podatkov lahko privoliš, ko boš star/a 15 let, za tiste pomembnejše pa šele ko dopolniš 18 let.

Kadar je tvoja stopnja zrelosti tako visoka, da si sposoben razumeti tudi pomen in posledico svojih dejanj, lahko sam podaš tudi veljavno privolitev. Takrat npr. lahko sam podaš veljavno privolitev za objavo svojih osebnih podatkov, ki so povezani z različnimi šolskimi in športnimi tekmovanji.

POSKRBI ZA VARNOST SVOJIH OSEBNIH PODATKOV

P@M3tn0 g3\$LO:

- enostavno si ga zapomniš,
- težko se ugane.

Močno geslo ima vsaj osem znakov, velike in male črke, številke in posebne znake.

Najlažji način?

Izmislil si stavek, ki si ga lahko zapomniš, nato sestavi geslo iz prvih črk: npr. *Moji štirje najboljši prijatelji: Eva, Vesna, Jakob in Matevž!* Geslo tako postane: **M4np:EVJ&M!** Za gesla nikoli ne uporabljal svojih osebnih podatkov, datumov rojstva, besed iz slovarja ali zaporedja črk oz. številke na tipkovnici. Gesel ne shranjuj na listkih ali v bližini svojega telefona. Gesla redno spreminjaj.

MOJI PODATKI, MOJA STVAR - na kratko

OSEBNI PODATKI NA SPLETU OSTANEJO ZA VEDNO

Nauči se ga uporabljati pametno in preudarno.

Pazi na svojo spletno identiteto (kaj o sebi objavljaš)...

...in na spletni bonton.

- Vedno premisli, kakšen vtis o tebi si bo nekdo ustvaril in ali bi te motilo, če bi vsebino prebrali tvoji starši, učitelji ali neznanci.

- Občasno se poguglaj in preveri, kaj o tebi pravi internet.

- Upoštevaj pravila lepega vedenja tudi na spletu in bodi tak, kot si želiš, da bi bili drugi do tebe.

- Nikoli ne objavljaj osebnih podatkov ali fotk drugih brez njihove privolitve.

BrsK4LN1K1 in Isk@LN1KI PO SPL3tu:

Nastavi zasebno brskanje. Tako med brskanjem ne puščaj sledi. Poleg Googla obstajajo tudi drugi brskalniki, nekateri veliko bolj skrbijo za tvojo zasebnost.

DružBEN4#OmREžj@:

Ob prijavi vpiši čim manj svojih osebnih podatkov. Ne objavljaj svojega naslova, telefonske številke in elektronske pošte. Nauči se uporabljati »nastavitve zasebnosti«. Med prijatelje sprejmi le osebe, ki jih poznaš in s katerimi želiš deliti svojo zasebnost. Uporabljal pametna gesla in se po uporabi vedno odjavi.

P1\$KotKi:

Piškotki so majhne datoteke, ki se ob obisku spletnih strani naložijo na tvojo napravo. Nekateri ti sledijo ali pa na napravo naložijo škodljive programe. Uporabljal anti-spyware program, ki bo pregledal sledilne piškotke in te nanje opozoril. V brskalniku lahko piškotke tudi izbrišeš, blokiraš ali spreminjaš nastavitve.

eL3KTroNSKa POšt4:

Uporabljal vsaj dva elektronska naslova. Enega za običajno pošto, drugega za takrat, ko se registriraš v forume, izpolnjuješ ankete, se prijaviš v mobilne aplikacije ipd. Vsakomur resni treba izvedeti tvojega imena. Ne objavljaj elektronskih naslovov. Uporabljal funkcijo »skrita kopijka«, ko pošiljaš več osebam.

mOb1LN3 aPLik4C1Je:

Preveri informacije, do katerih želi dostopati aplikacija. Želi dostopati do vseh tvojih fotk in do imenika? Si res to želiš? Preveri kam aplikacija iznaša tvoje osebne podatke. Veliko aplikacij prihaja iz ZDA in s Kitajske, ki ne zagotavljata enake stopnje varstva osebnih podatkov, kot Evropa.

Današnji seminar

- **Anže Novak: O ZASEBNOSTI IN VARSTVU OSEBNIH PODATKOV**

Zakaj je sploh pomembno varovati zasebnost? Marsikdo reče, pa saj nimam kaj skrivati, kar naj imajo moje podatke. Pravica do zasebnosti predvsem pomeni, da ima vsak pravico zadržati informacije o sebi zase in da odloča, koliko sebe bo razkril/a in komu.

- **Alenka Jerše: KAKO LAHKO UVELJAVLJAM SVOJE PRAVICE DO VARSTVA PODATKOV PO SPLOŠNI UREDBI?**

Katere so pravice, ki jih na podlagi Splošne uredbe o varstvu podatkov lahko izkoristijo posamezniki? Kako te pravice izvajati in kakšne so pri tem omejitve?

- **mag. Urban Brulc: KAJ LAHKO DOBIM OD UPRAVLJAVCA IN KAKO LAHKO VPLIVAM NA OBDELAVO OSEBNIH PODATKOV PRI UPRAVLJAVCU?**

Katere pravice in na kakšen način lahko učenec uveljavlja pri svoji šoli? Lahko učenec izve katere podatke o njem vodi šola? Lahko pridobi posnetek videonadzorne kamere, ki snema vhod v šolo? Lahko zahteva popravek ocene? Lahko zahteva izbris svoje fotografije iz šolske spletne strani?

- **Neja Domnik: OSEBNI PODATKI OSTANEJO NA SPLETU ZA VEDNO**

Osebne podatke še posebej pogosto razkrivamo na spletu, pri sodelovanju na spletnih forumih, družbenih omrežjih, pisanju blogov, lastni spletni strani, brskanju po spletu, sodelovanju v raznih skupinah, izpolnjevanju vprašalnikov, oddajanju malih oglasov, iskanju prijateljev preko spleta. Zavedati se moramo, da svojih podatkov na spletu ne delimo le z znanci, ampak tudi s podjetji, ter da vsak naš klik pušča sled. Na kaj moramo pri tem paziti?

- **Matej Sironič: VARSTVO OSEBNIH PODATKOV V ČASU EPIDEMIJE COVID-19**

Vsaka obdelava osebnih podatkov pomeni poseg v pravico do zasebnosti, obdelava zdravstvenih osebnih podatkov še toliko bolj! Zato mora biti obdelava osebnih podatkov vedno nujna, primerna in sorazmerna. Kaj pa to v povezavi s širjenjem bolezni COVID-19 pomeni v praksi?

Vaša vprašanja in gradiva

- Vsa gradiva seminarja bodo dostopna na spletni strani:

<https://www.ip-rs.si/varstvo-osebnih-podatkov/projekti/idecide>

Video posnetki predavanj, vodiči v e-obliki, druga gradiva – za nadaljnja izobraževanja

- Vodiči tudi v tiskani obliki (naročilo na gp.ip@ip-rs.si)

Moji podatki, moja stvar

Seminar za učitelje in strokovnjake s področja vzgoje

O ZASEBNOSTI IN VARSTVU OSEBNIH PODATKOV

Anže Novak,

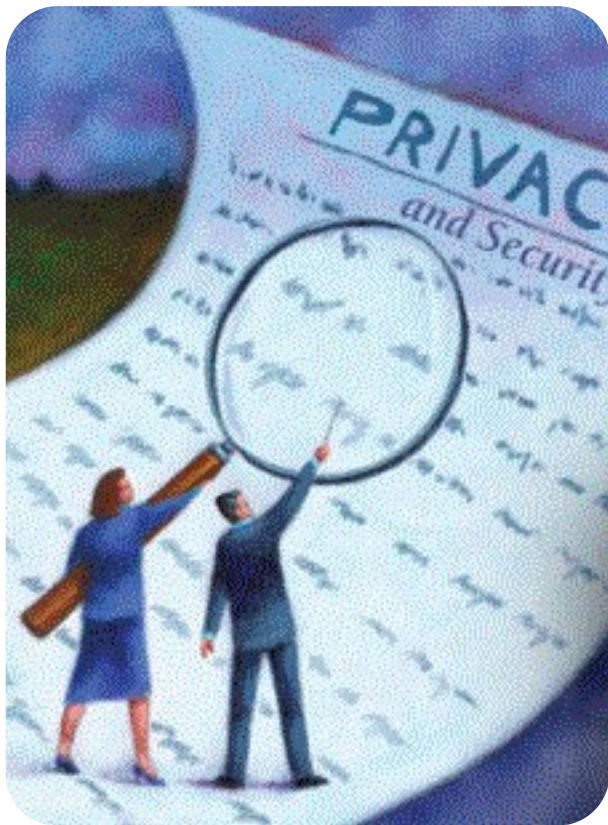
Državni nadzornik za varstvo osebnih podatkov

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

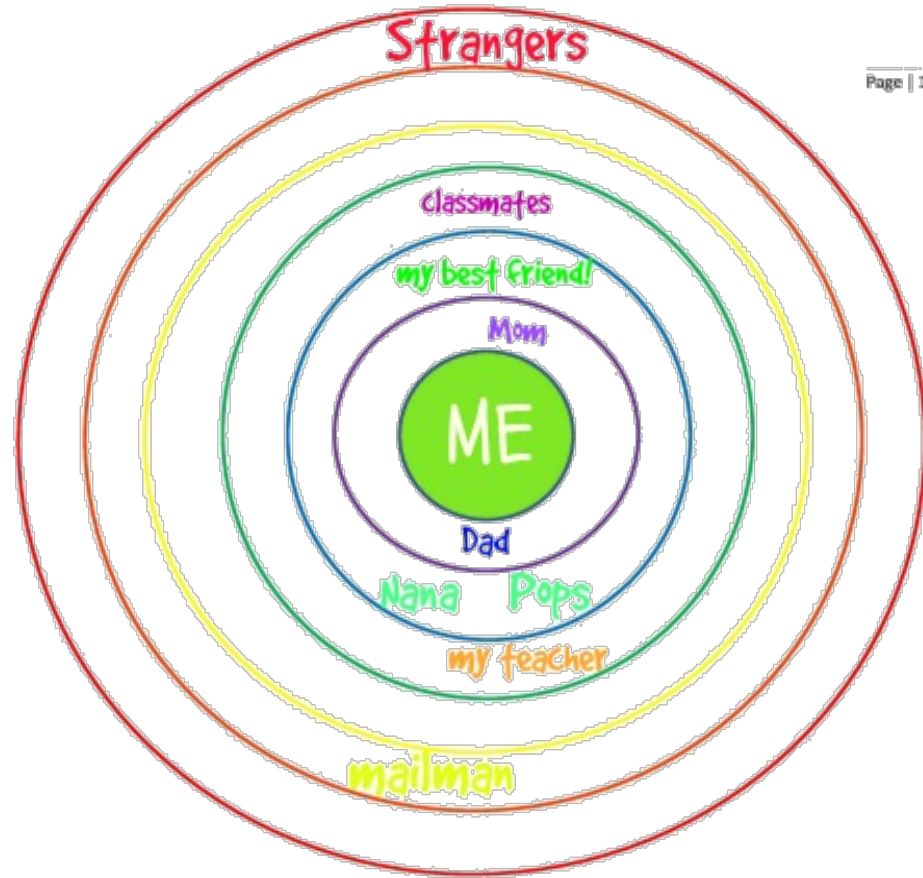
Varstva osebnih podatkov ne bomo razumeli brez razumevanja zasebnosti...

Kaj sploh je zasebnost?

ČLOVEŠKA POTREBA PO ZASEBNOSTI

Page | 1

My Circle of Family & Friends

Copyright © 2014 Messwood Connections

ZASEBNOST = MOČ ODLOČANJA

- **Začetki:**
  - Razprave filozofov stare Grčije: Aristotel – deli med javno sfero „polis,, (politično življenje) in zasebno sfero „okios“ (domače življenje)
  - Koncept zaupnosti: Hipokratova prisega (400 p. n. št.); zaupnost med duhovnikom in vernikom pri spovedovanju (IV. Laterantski koncil 1215); Bančna tajnost (16. stol.)
  - Koncept zasebnosti: ZDA konec 19. stol., „*pravica, da se posameznika pusti pri miru*“
- Sposobnost posameznika ali skupine, da sebe ali informacije o sebi zadrži za sebe in **se odloča kaj in komu bo odkrila**
- Različna med posamezniki, kulturami, državami, času...
- Nekje predmet ustavnega, zakonskega varstva
- **Ni absolutna pravica**, omejena je z npr.:
  - davčno zakonodajo; kazenskimi postopki; pravica dostopa do informacij javnega značaja
  - pravicami tretjih..
- **Kaj je torej „poseg v zasebnost“? Poseg v pravico do odločanja.**
  - npr. objava fotografije nekoga drugega brez njegovega vedenja, sprememba pogojev...

VRSTE ZASEBNOSTI

- **Splošna pravica do zasebnosti - 35. člen Ustave RS**
  - Ohranjanje zasebnosti telesa in delovanja
  - Poseg v posameznikov prostor in dostojanstvo
- **Nedotakljivost stanovanja - 36. člen Ustave RS**
  - Preprečitev neupravičenih pregledov posameznikove lastnine, stanovanja, vozila
- **Komunikacijska zasebnost - 37. člen Ustave RS**
  - zelo strogi pogoji, pomembni pri vprašanjih zasebnosti in nadzora na delovnem mestu in drugih okoljih
- **Informacijska zasebnost oz. varstvo osebnih podatkov - 38. člen Ustave RS**

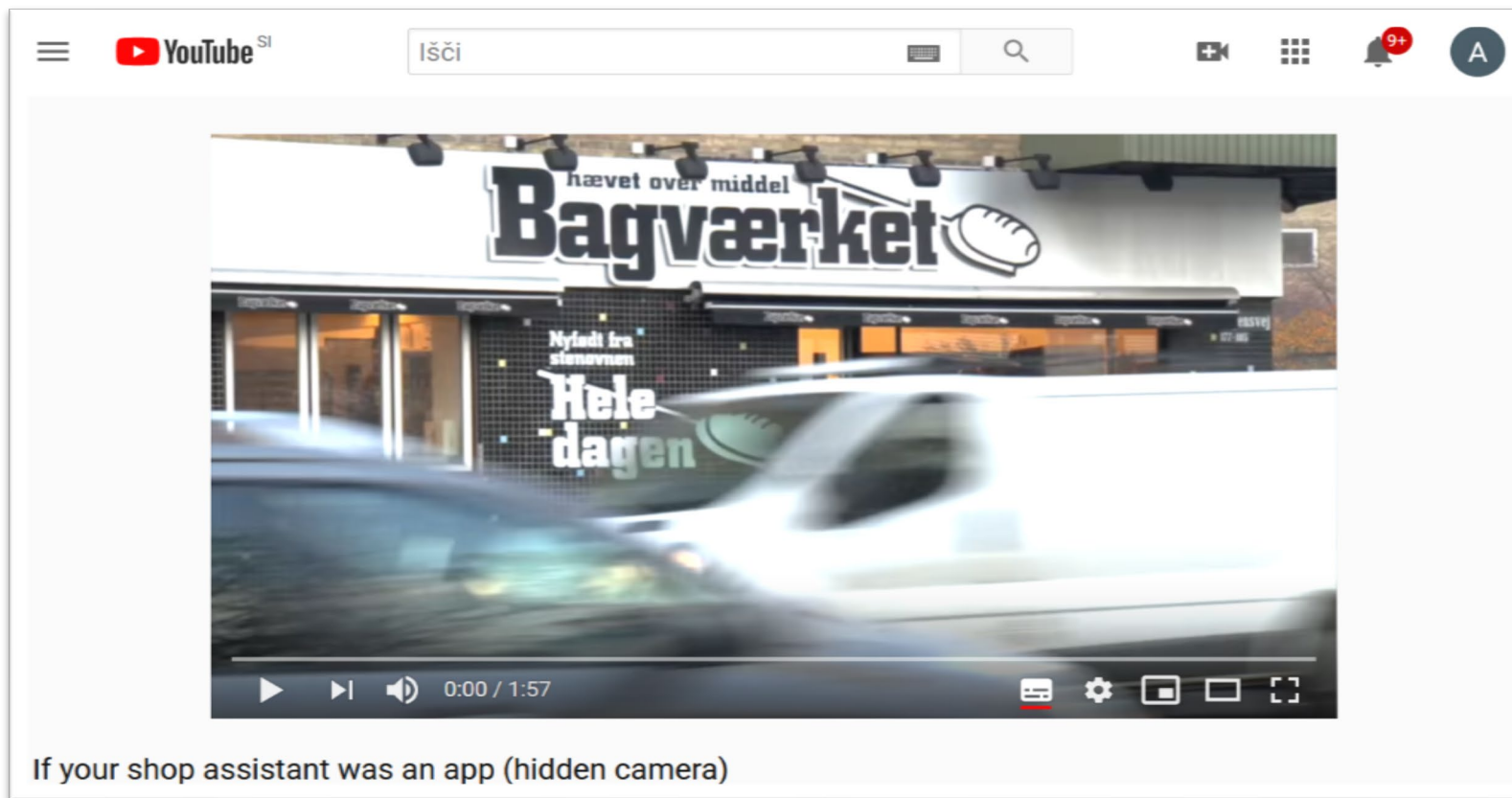

VAROVANJE ZASEBNOSTI V INFORMACIJSKI DOBI IN DRUŽBI

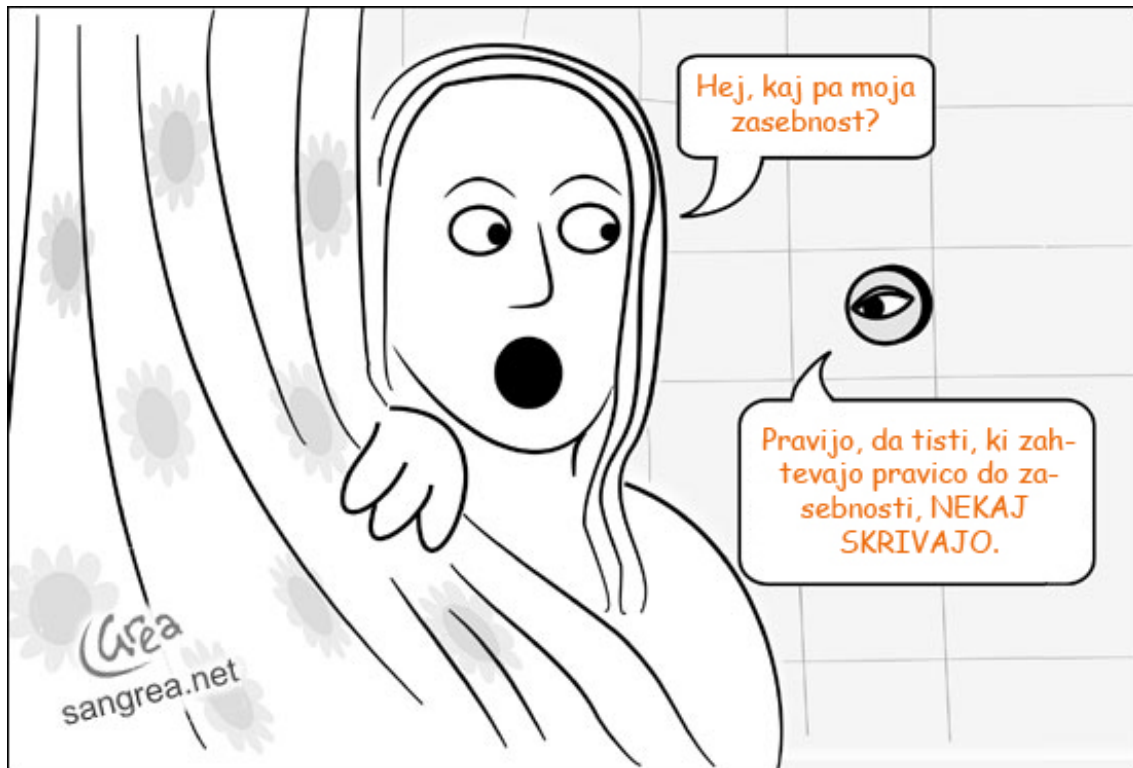

V pekarni želite kupiti žemlje in vas prodajalka preseneti z vprašanjem...

RAZUMETI ZASEBNOST

“Saj nimam kaj skrivati, kaj se mi lahko zgodi?”
„Zasebnost ? **Ne boli** in ne pušča krvavih madežev.
To se dogaja **redko**. In **drugim**.”

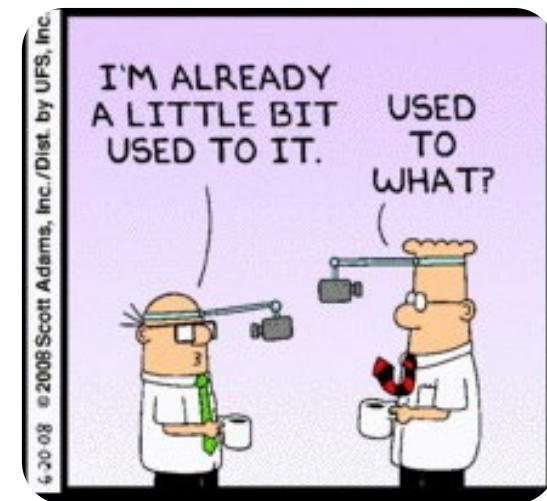
Je možen „povratak v prvotno stanje“?

»Ne dovoli kameli, da svoj nos pomoli pod rob tvojega šotoru, saj boš kmalu imel celo kamelo v šotoru« *arabski*

pregovor

- Analogni in digitalni svet
  - Anonimni voznik
  - Televizija - "You're not watching TV, your TV is watching you!"
  - ...
- Snežna kepa na blagem pobočju
- Okoljski aktivisti v 70-ih? Se bomo naučili „the hard way“?

Si lahko predstavljamo, kako bi bilo živeti v svetu brez zasebnosti, ko bi bil vsak naš korak, misel in dejanje zabeleženo, analizirano in uporabljeno (zoper nas)?

Brez razumevanja zasebnosti ni razumevanja osebnih podatkov!

Brez zasebnosti ni svobodne misli in izražanja, ni svobode in ni demokracije, je družba nadzora.

PODATKI SO NOVA NAFTA

The
Economist

MAY 6TH-12TH 2017

Crunch time in France

Ten years on: banking after the crisis

South Korea's unfinished revolution

Biology, but without the cells

The world's most valuable resource

Data and the new rules
of competition

Hvala za pozornost!

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

Moji podatki, moja stvar

Kako lahko uveljavljam svoje pravice do varstva podatkov po Splošni uredbi?

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

KAJ JE OSEBNI PODATEK?

- **Osebni podatek** = katerakoli informacija v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom – bistvena je prepoznavnost!
- Primeri: *ime in priimek, naslov, telefonska številka, e-mail, EMŠO in davčna številka, fotografija, ocene iz spričevala, izpolnjene izpitne pole in podobno.*
- Osebni podatki, ki razkrivajo rasno ali etnično poreklo, politično mnenje, versko ali filozofsko prepričanje ali članstvo v sindikatu, genski podatki, biometrični podatki za namene edinstvene identifikacije posameznika, podatki v zvezi z zdravjem ali podatki v zvezi s posameznikovim spolnim življenjem ali spolno usmerjenostjo = **osebni podatki posebne vrste** → višja raven zaščite.

PRAVICA DO INFORMIRANJA – kaj?

Pravica do informiranja pomeni, da mora upravljavec posameznika ob zbiranju ali v razumnem roku, če podatkov ni dal sam, seznaniti **z osnovnimi informacijami o obdelavi** (brez posebne zahteve posameznika):

- **KDO** - *identiteta in kontaktni podatki upravljavca osebnih podatko*
  - **ZAKAJ** - *nameni in pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov*
  - **KOMU** - *komu so bili ali bodo osebni podatki razkriti*
  - **KOLIKO ČASA** - *obdobje hrambe osebnih podatkov*
  - **PRAVICE** - *obstoj pravic v zvezi z obdelavo osebnih podatkov*
  - **PROFILIRANJE** - *ali se odločitve sprejemajo avtomatizirano, ali se oblikujejo profili*
- Če pa osebnih podatkov upravljavec ni pridobil neposredno od posameznika, mu mora zagotoviti še informacije o **vrstah** osebnih podatkov ter **od kod** izvirajo.

PRAVICA DO INFORMIRANJA – kako?

Te ključne informacije o obdelavi osebnih podatkov morajo biti podane v:

- **jedrnati,**
- **pregledni,**
- **razumljivi in**
- **lahko dostopni obliki,**
- **v jasnem in preprostem jeziku** (predvsem pri mladoletnih) ter
- **brezplačno.**

Prav tako je vedno treba spoštovati vsa **načela** v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, npr. načelo najmanjšega obsega podatkov (*od otrok in staršev se zbira in drugače obdeluje samo tiste osebne podatke, ki se jih resnično potrebuje za dosego namena*).

PRAVICA DO SEZNANITVE – kaj?

Pravica do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki pomeni, da mora upravljavec posamezniku **na njegovo zahtevo** in **brezplačno** v roku **1 meseca**:

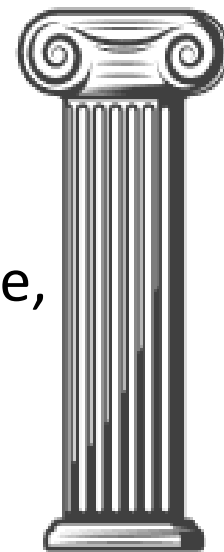
- ✓ **POTRDITI** ali obdeluje njegove osebne podatke;
  - ✓ **PODATI** informacije, katere njegove OP zbira in obdeluje in za kateri namen;
  - ✓ **ZAGOTOVITI KOPIJO** njegovih osebnih podatkov, ki se obdelujejo;
  - ✓ **VSE RAZPOLOŽLJIVE** informacije v zvezi z virom pridobitve njegovih podatkov;
  - ✓ **DRUGE POMEMBNE INFORMACIJE** o obdelavi (npr. prenos OP v tretje države – izven EU – informacije o zaščitnih ukrepih, podatke o uporabnikih OP, rok hrambe, podatke o pravicah in možnosti vložitve pritožbe pri Informacijskem pooblaščenču, nekatere podatke o pravni podlagi za obdelavo, podatke o avtomatiziranem sprejemanju odločitev – vključno z oblikovanjem profilov).
- **Možnost: zaračunavanja** razumne pristojbine za **dodatne kopije + rok** se lahko podaljša.

PRAVICA DO POPRAVKA PODATKOV – kaj?

Pravica do popravka (lastnih) osebnih podatkov pomeni, da mora upravljavec **na zahtevo posameznika** in **brezplačno** v roku **1 meseca**:

- ✓ **POPRAVITI** njegove osebne podatke, če so netočni;
- ✓ **DOPOLNITI** nepopolne osebne podatke ob upoštevanju namenov obdelave, vključno s predložitvijo dopolnilne izjave.
- ✓ **OBVESTITI** druge uporabnike o popravku, izbrisu in omejitvi obdelave.

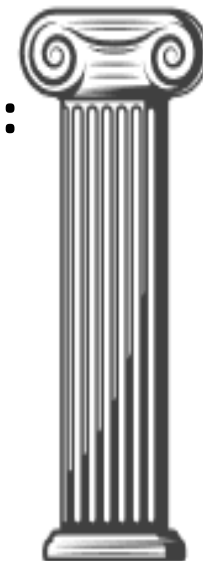

PRAVICA DO IZBRISA PODATKOV – kaj?

Pravica do izbrisa (lastnih) osebnih podatkov pomeni, da mora upravljavec **na zahtevo posameznika** in **brezplačno** v roku **1 meseca**:

- ✓ **IZBRISATI** njegove osebne podatke, če **za hrambo ni več zakonitih razlogov**:
  - preklic privolitve,
  - če gre za obdelavo za namene neposrednega trženja,
  - osebni podatki so se obdelovali nezakonito,
  - izbris zahteva zakon (zakonski rok hrambe potekel),
  - ni prevladujočega zakonitega interesa ali utemeljene potrebnosti obdelave za opravljanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti.

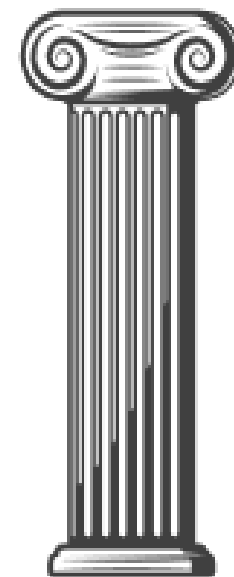

PRAVICA DO IZBRISA PODATKOV – kdaj ne?

IZBRIS se **NE IZVEDE**, če je obdelava potrebna:

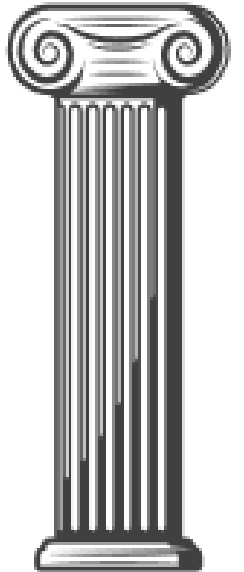
- ✓ za uresničevanje pravice do **svobode izražanja in obveščanja**;
- ✓ za opravljanje **naloge v javnem interesu** ali pri izvajanju javne oblasti
- ✓ ker tako **zahteva zakon** (npr. ZPSI, Zakon o gimnazijah);
- ✓ za uveljavljanje, izvajanje ali **obrambo pravnih zahtevkov**;
- ✓ za namene **arhiviranja** v javnem interesu, za statistične, znanstveno- ali zgodovinskoraziskovalne namene v skladu s predpisi (npr. ZVDAGA).

DRUGE PRAVICE

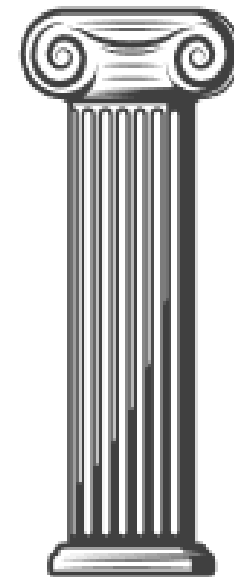
- ✓ **UGOVOR OBDELAVI:**
  - **VEDNO** za neposredno trženje;
  - **lahko** tudi če pravice posameznikov prevladajo nad zakonitimi interesi upravljavca (točka f 6(1) člena);
  - **lahko** tudi če pri obdelavi za opravljanje naloge – javni interes ali javna oblast, ni nujnih legitimnih razlogov, ki prevladajo nad pravicami (točka e 6(1) člena).
- ✓ **PRENOSLJIVOST PODATKOV:**
  - zahteva za pridobitev lastnih podatkov v strojno berljivi obliki. Samo za podatke, ki se obdelujejo avtomatizirano in na podlagi privolitve ali pogodbe (**NE** za obdelave: naloge v javnem interesi ali izvajanje javne oblasti).
- ✓ **OMEJITEV OBDELAVE:** v času odločanja o zahtevi za popravek/ugovor; ali če posameznik namesto izbrisa to zahteva ali jih po izpolnitvi namenov potrebuje za pravne zahtevke.

POSTOPEK UVELJAVLJANJA PRAVIC

- Zahtevo vloži **POSAMEZNIK** ali **NJEGOV ZAKONITI ZASTOPNIK** (starši) neposredno pri upravljavcu – **pisno** ali **z drugimi sredstvi (identifikacija)**.
- Omejitve PRAVIC – ZAKONSKO DOLOČENE (23. člen).
- Rok **1 mesec** (možno podaljšanje).
- Če je zahteva:
  - očitno **neutemeljena** ali **pretirana** (zlasti ker se zahteve ponavljajo), lahko upravljavec: zavrne ali zaračuna razumno pristojbino).
- **Pritožba Informacijskemu pooblaščenču:**
  - če upravljavec ne odgovori v roku 1 meseca – molk.
  - Če upravljavec delno ali v celoti zavrne zahtevo.

KAJ PA STARŠI?

- V Sloveniji mladoletne otroke **zastopajo** njihovi starši oziroma zakoniti zastopniki.
- Kdo daje privolitev, kdo lahko zahteva seznanitev, izbris, popravek?
  - **Otroci, mlajši od 15 let** – pravice uveljavljajo njihovi starši oziroma otrokovi zakoniti zastopniki – upoštevanje koristi otroka;
  - **Dijaki, starejši od 18 let** – pravice lahko uveljavljajo sami;
  - **Učenci in dijaki stari med 15 in 18 let** - omejena poslovna sposobnost: odvisno od zrelosti otroka (ali je sposoben razumeti pomen in posledico svojih dejanj) ter od vrste obdelave in narave osebnih podatkov (če obdelava bistveno vpliva na njegovo življenje pred polnoletnostjo ali po njej).

KAJ PA STARŠI?

- Otrok med 15 in 18 letom lahko **sam** poda privolitev za npr. *nekater*e ankete, objavo fotografij iz različnih šolskih prireditev, tekmovanj.
- Starševska privolitev **ni potrebna** pri storitvah svetovanja ali preventive, ki se nudijo neposredno otroku (*npr. spletna klepetalnica, namenjena svetovanju otrokom*).
- Smiselno enako kot za privolitev velja za **uveljavljanje pravic**, ki jih imajo otroci po Splošni uredbi o varstvu podatkov.
- Pomembni elementi so:
starost, zrelost, vrsta obdelave in narava osebnih podatkov
- Bistveno je, da je v ospredju vedno **otrokova korist**.

POSEBNOSTI

Področna zakonodaja ureja določene vidike seznanitve staršev s podatki polnoletnih dijakov drugače (to je samostojna pravna podlaga za seznanitev):

Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (87.a člen) določa, da:

- se imajo pravico starši polnoletnega dijaka (na enak način kot starši mladoletnega dijaka), seznaniti (razkritje in posredovanje) z določenimi osebnimi podatki dijaka in drugimi informacijami o: vpisu in izpisu, ocenah, učnem uspehu in napredovanju, prisotnosti pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela, zaznanih hujših kršitvah šolskega reda in uvedenih postopkih vzgojnega ukrepanja, obravnavi svetovalne službe, organizaciji šolskega dela (npr. roditeljski sestanki, govorilne ure).
- Šola o tem seznanila dijaka na začetku šolskega leta, v katerem bo dijak postal polnoleten.
- Polnoletni dijak lahko s pisno izjavo kadarkoli zahteva, da šola njegovih os. podatkov ne razkrije staršem.
- Ne glede na pisno izjavo dijaka šola razkrije oziroma posreduje staršem podatke o odsotnosti dijaka, podatke o zaznanih hujših kršitvah šolskega reda in uvedenih postopkih vzgojnega ukrepanja, ter tiste osebne podatke (iz 87.a člena ZPSI), ki bi lahko imeli za posledico izgubo statusa dijaka zaradi negativnega učnega uspeha, izključitve ali izpisa iz šole.

Enako določa 43. člen Zakona o gimnazijah.

Hvala za pozornost!

www.ip-rs.si
gp.ip@ip-rs.si

Moji podatki, moja stvar:

KAJ LAHKO DOBIM OD UPRAVLJAVCA & KAKO LAHKO VPLIVAM NA OBDELAVO OSEBNIH PODATKOV PRI UPRAVLJAVCU

MREŽA ZNANJA 2021, 30. 11. 2021

mag. Urban Brulc, univ. dipl. prav.

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

VSEBINA

Pravico imaš zahtevati:

- ✓ da ti posredujejo osebne podatke, ki se nanašajo nate;
- ✓ da ti posredujejo informacije o obdelavi tvojih podatkov;
- ✓ da popravijo ali odstranijo informacije, za katere meniš, da so netočne;
- ✓ da izbrišejo tvoje osebne podatke;
- ✓ da prenehajo obdelovati tvoje osebne podatke;
- ✓ da ti ne pošiljajo več svojih sporočil.

Pravica do seznanitve z osebnimi podatki (1)

- ✿ Dijak zaprosi šolo za pridobitev kopije izpolnjenega **športno-vzgojnega kartona**.
  - ✿ Dijakinja zaprosi zdravstveni dom (dispanzer šolske medicine) za kopijo celotne **zdravstvene dokumentacije**, ki je nastala pri zdravniškem pregledu v organizaciji imenovanega zdravnika šole.
  - ✿ Učenčevi starši zaprosijo šolo za vpogled v **osebno mapo**.
-
- **Je do tega upravičen?**
  - **Kaj pa do izvirnih dokumentov?**

Pravica do seznanitve z osebnimi podatki (2)

- ✿ Dijakinja zaprosi športni klub/šolo za digitalni **video posnetek nezgode**, ki se ji je pripetila na vhodu v telovadnico.
  - ✿ Starši zaprosijo za elektronsko kopijo **zapiskov** o otroku, ki jih je učiteljica uporabila pri govorilnih urah.
  - ✿ Dijak zaprosi šolo za kopijo **zapisnika** pritožbene komisije in kopijo celotne **izpitne pole** pisnega izpita.
- Je do dokumentov upravičen?
  - Ali je upravičen do običajnega šolskega testa v pisni obliki?
  - Kaj pa je pravica do prenosljivosti osebnih podatkov?

Pravica do seznanitve z osebnimi podatki (3)

- ✿ Šola ali drug upravljavec v **enem mesecu** dijaku ali drugemu prosilcu **ne odgovori** na zaprosilo za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki.
- ✿ Upravljavec dijaku odgovori v roku, a mu pisno **zavrne zaprosilo** npr. z obrazložitvijo: (1) da podatkov nima; (2) da se podatki nanašajo na druge osebe; (3) da poseben zakon določa omejitev pravice; (4) da dijak ni pojasnil utemeljenega namena pridobitve podatkov; (4) da so mu bili vsi podatki že posredovani in da so zahteve prepogoste.
- ✿ Upravljavec dijaku **zaračuna stroške** za pripravo kopij (0,50 EUR na stran).
- **Kakšne so posledice oziroma kako ravnati?**

Pravica do seznanitve z osebnimi podatki (4)

- ✿ Dijak redoma prejema marketinška sporočila po e-pošti/SMS/navadni pošti od določenega podjetja v Sloveniji, s katerim ni bil v stiku. Zato podjetje zaprosi za informacijo o tem, **od kod** je podjetje prejelo njegov naslov za komunikacijo in osebno ime.
- ✿ Učenec je bil skupaj s celotnim razredom s strani šole napoten v karanteno. Ker so starši prejeli obvestilo NIJZ po e-pošti, jih zanima, **ali in komu je šola posredovala podatke**.
- ✿ Dijakinja želi od šole prejeti informacijo o tem, **zakaj** šola v osebni mapi zbira zdravniška potrdila in poročila CSD.
  - **Ali je do tega upravičen, čeprav ne gre za kopije obstoječih dokumentov?**
  - **Kaj storiti, če dijak neposrednega trženja ne želi več?**

Pravica do popravka

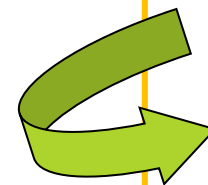
✿ Dijak, ki je pri slovenščini (glede eseja) prejel slabo oceno, s sklicevanjem na Splošno uredbo EU šolo zaprosi za **popravek ocene**. Svoje znanje dokaže z objavami v časopisih, z nagrado na tekmovanju iz slovenščine ter z odličnim rezultatom na vajah za maturo ali zaključni izpit.

- Je do tega upravičen po Splošni uredbi EU?
- Kaj pa se lahko popravi & dopolni?
- Postopek?

Pravica do izbrisa

- ✿ Na spletni strani šole se pojavi skupinska **fotografija** učencev pri praktičnem delu pouka. Ker enemu od učencev fotografija ni všeč, zahteva njen izbris oziroma umik objave.
  - ✿ Na spletnem/tiskanem mediju je objavljen **intervju** z dijakom v zvezi s hobiji in poklicni izbiri. Ker mu vsebina ni več všeč, želi, da se prispevek izbriše.
  - ✿ Starši zahtevajo izbris OP o otroku v skupni **evidenci o prebolelosti in cepljenosti** proti COVID-19.
- **Je prosilec do tega upravičen po Splošni uredbi EU?**
- **Kaj pa, če gre za podatke, ki so dostopni prek spletnega iskalnika?**

O, koristno! – *Personal Information Removal Request Form*

The screenshot shows a browser window with the URL https://www.google.com/webmasters/tools/legal-removal-request?complaint_type=. The page title is "EU Privacy Removal" and the main heading is "Personal Information Removal Request Form".

For privacy reasons, you may have the right to ask for certain personal information relating to you to be removed.

This form is for requesting the removal of specific results for queries that include your name from Google Search. Google LLC is the controller responsible for the processing of personal data carried out in the context of determining the results shown by Google Search, as well as handling delisting requests sent through this form.

If you want to request removal of personal information from another Google product, please submit a request through that product's form, which you can reach at our [Removing Content From Google](#) page. For example, if you want to request removal of personal information from Blogger, please submit a request on the relevant Blogger form.

When you make your request, we will balance the privacy rights of the individual concerned with the interest of the general public in having access to the information, as well as the right of others to distribute the information. For example, we may decline to remove certain information about financial scams, professional malpractice, criminal convictions, or public conduct of government officials.

* Required field

YOUR INFORMATION

Country of origin *

Full legal name *

Your own name, even if you are making the request on behalf of someone else who you are authorized to represent. If you are representing someone else, you must have the legal authority to act on their behalf.

First name:

Last name:

Contact email address *

I am acting on behalf of... *

If you are submitting this request on behalf of someone else, please specify your relationship to that person (for example: "parent", "attorney"). We may ask for documentation confirming that you are authorized to represent this person.

Myself

* * *

HVALA ZA POZORNOST

Moji podatki, moja stvar

Seminar za učitelje in strokovnjake s področja vzgoje

OSEBNI PODATKI NA SPLETU OSTANEJO ZA VEDNO

Neja Domnik

asistentka svetovalca

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska komisija v okviru Splošnega programa »Rights, Equality and
Citizenship Programme 2014 – 2020«.

SPLETNA IDENTITETA

= skupek informacij o nas, ki so objavljene in so na voljo na spletu → naše fotografije, posnetki na družbenem omrežju, podatki, ki jih sami delimo (npr. starost, kraj bivanja), všečki ipd.

Zakaj je to pomembno?

- *Vse, kar je enkrat objavljeno na spletu, tam za vedno ostane.*
- “Poguglajo” nas: znanci, potencialni delodajalci.
- Naši podatki so lahko uporabljeni v zle namene.

DRUŽBENA OMREŽJA

- Preko družbenih omrežij delimo veliko podatkov.
- **Nobena storitev ni zastonj, plačujemo jih s svojimi osebnimi podatki.**
- Družbena omrežja (in druge spletne platforme) naše podatke pogosto uporabljajo za **namene oglaševanja.**
- Naše podatke segmentirajo, ustvarijo **profile**, te pa nato »**ponudijo**« **oglaševalcem.**

KATERE NEVARNOSTI PREŽIJO NA NAS NA SPLETU?

Ribarjenje podatkov ali *phishing*

- Gre za vrsto kraje podatkov, ki spletnim goljufom omogoči dostop do naših profilov ali spletnih storitev in v skrajnem primeru tudi dostop do našega denarja.
- V običajnem scenariju nas skuša storilec z elektronskim sporočilom zvabiti na lažno stran banke ali spletne storitve, običajno pod pretvezo, da se moramo zaradi preverjanja podatkov ali dodatnih ugodnosti prijaviti in “preveriti podatke”. Če na tej lažni, “phishing” strani vpišemo geslo za dostop, se le-to posreduje storilcu.

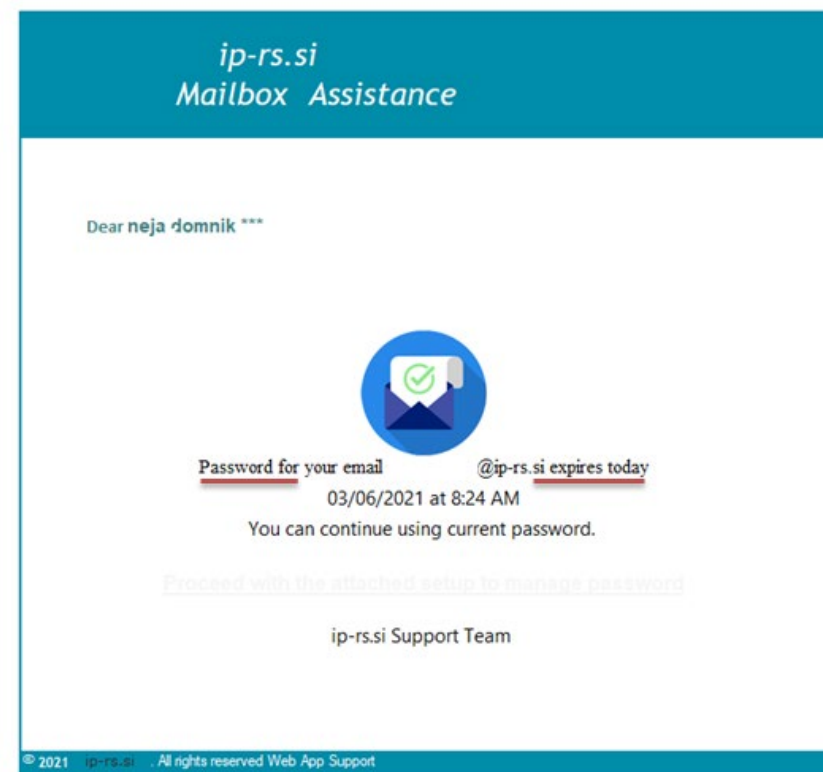

Primeri *phishing* sporočil

- **Naučimo se prepoznavati e-pošto, ki je namenjena prevari:**
  - ✓ pravopisne in slovnične napake,
  - ✓ opozorila, da bo izbrisan naš uporabniški račun, kartica ipd.,
  - ✓ povpraševanje po osebnih podatkih, priponke sporočilu, spletne povezave ipd.,
  - ✓ poudarjanje, da se morate hitro odzvati,
  - ✓ poudarjanje napak v delovanju in potrebe po vaši reakciji,
  - ✓ vsebina e-sporočila.

Od: ip-rs.si SupportTeam <sales@cc-mkt.info>
Za:
Datum: 06. 03. 2021 19:22
Zadeva: Password For [p-rs.si Expires 03/06/2021](#)

[@ip-rs.si-Passwordmanager_setup-config.html](#)

- **Vedno preverimo vir prejetih sporočil** (celoten elektronski naslov, tudi kar je za @)
- **Ne klikamo na povezave v elektronski pošti, ki se zdijo kot prava povezava do naše banke** (povezavo lahko vedno sami vpišemo v brskalnik)

Levo spodaj v Lotus Notes se pokaže, kam povezava dejansko vodi

Novo ▾ Odgovori ▾ Odgovori vsem ▾ Posreduj ▾ Prikaži ▾ Več ▾

vaš paket bo kmalu prispel

Pošta Slovenije za: dpo

Od: Pošta Slovenije <support@wordpress-557900-1794925.cloudwaysapps.com>
Za: dpo@ip-rs.si

Varnost: Nalaganje nekaterih slik je bilo preprečeno. [Prikaži slike](#)

Dragi kupec,

Obveščamo vas, da vaš paket čaka na dostavo.

Na spodnji povezavi potrdite plačilo **2,99 EUR**.

Opomba: postopek preverjanja je treba opraviti v naslednjih 02 dneh.

Kliknite spodnjo povezavo:

<https://www.posta.si/payment>

<https://posta-slovenji.blogspot.com/2021/03/blog-post.html>

Pošta Slovenije <no-reply-10@postaslovenije.com>

to me ▾

🇸🇮 Slovenian ▾ > English ▾ [Translate message](#)

Spoštovana stranka

Vaše naročilo dne 18,11,2021 ni bilo dostavljeno, ker ni bila plačana carina (7.95 EUR).

Naj vas Pošta Slovenije obvešča, da njihova pošiljanje DE879381634SI še čaka na vaša navodila.

sledite navodilom

Datum odpreme: 19,11,2021 11.20 AM

pošiljanje : DE879381634SI

številka naročila : 1000000020212309542

trgovec : PS moj paket d.o.o.

Znesek : 7.95 EUR

<https://mypsta-si.sytes.net>

Za potrditev pošiljanja paketa kliknite tukaj: <https://www.posa.si/#V5k!D%b>

Potrdite plačilo stroškov pošiljanja (7.95 EUR) in dostavo naročila

Zahvaljujemo se vam za registracijo in upamo, da boste še naprej imeli možnost pošiljanja prek spletne strani Pošta Slovenije.

POŠTA SLOVENIJE d. o. o.

© Pošta Slovenije 2021. Vse pravice pridržane

<http://www.lazna-stran.com-idmswebauth-classiclogin.htm>
artxxia.es/XXXwww.varnapovezava.si
CTRL + klik – sledi povezavi

www.varnapovezava.si

Dragi kupec,
Vaš paket čaka na dostavo.

Sledilna številka: [DHL957490520](https://www.dhl.com/payonline/Track=DHL957490520)

Zadnja posodobitev: prispelo v pisarno pri [9:21 - 25.5.2020]

Teža: 800 gm

Stanje pošiljke: Čakamo na plačilo

Potrdite plačilo v višini 3,8 € na naslednji povezavi:

<https://www.dhl.com/payonline/Track=DHL957490520>

Opomba: Pred pošiljanjem vam ne bomo zaračunali.

Lep pozdrav,

2020 © DHL International GmbH. Vse pravice pridržane.

Primer lažne spletne strani

- Preverimo, ali se dejansko nahajamo na pravi spletni strani.

- Več nasvetov:

<https://www.varninainternetu.si/phishing-kraja-podatkov/>

Lažna spletna stran dostavne službe DHL

TRACK 6

Ni varno | 889bd4d842640670.temporary.link/DE9ZFA6DSAZF5R8RZ/ERF9AD888FRZDZ/TR+FZFPFZMD/6R6T36TR66E6R/01dhl-information-contact.html

Fransois | English | Contact DHL Express | Find Locations | DHL Worldwide

Express Track Login - MyDHL+

Content Search

Track Your Shipment

Enter up to 10 numbers, separate with Return

More Tracking Options

Account Holder Ship Online/Login

- Login MyDHL+
- Register Now
- Get Rate and Time Quote
- Schedule a Courier Pickup
- Create a Return Shipment
- Find DHL Locations
- Manage My Bills

New to DHL?

- Get Rate and Time Quote
- Schedule a Return Pickup
- Find DHL Locations
- Open a DHL Account

Express Shipping with DHL

Monitor Shipments and Setup Alerts

Learn More

Express

- MyDHL+
- Shipping
- Tracking
- Customs Services and Support
- Export Services
- Import Services
- Optional Services
- Industry Solutions
- Resource Center

9467957950

Tracking Number 9467957950

Weight 1 lbs / 2.75 Kgs

Total pieces 1 piece

Packaging DHL Express

Shipper reference 254-0969588-6900314

Please Confirm your contact information

- First Name
- Last Name
- Email Address
- Address
- City/Town
- Zip code
- Phone Number
- Birthay / / (DD-MM-YYYY)
- Password
- Confirm Password

Confirm

Nigerijska prevara

- Je zgodba v elektronskem sporočilu, ki se že na prvi pogled bere nenavadno. Gre za sporočilo, da smo **zadeli na loteriji neke tuje države**, ne da bi sploh vplačali listek, ali pa nas **princ neke dežele** obvešča, da **dedujemo ogromno premoženje**, ki ga je zaslužil davno pozabljeni stric. Za namene prenosa tega premoženja nas goljuf prepriča, da mu nakažemo denar za pokritje stroškov – za odprtje bančnega računa, davka, stroškov odvetnika ipd.

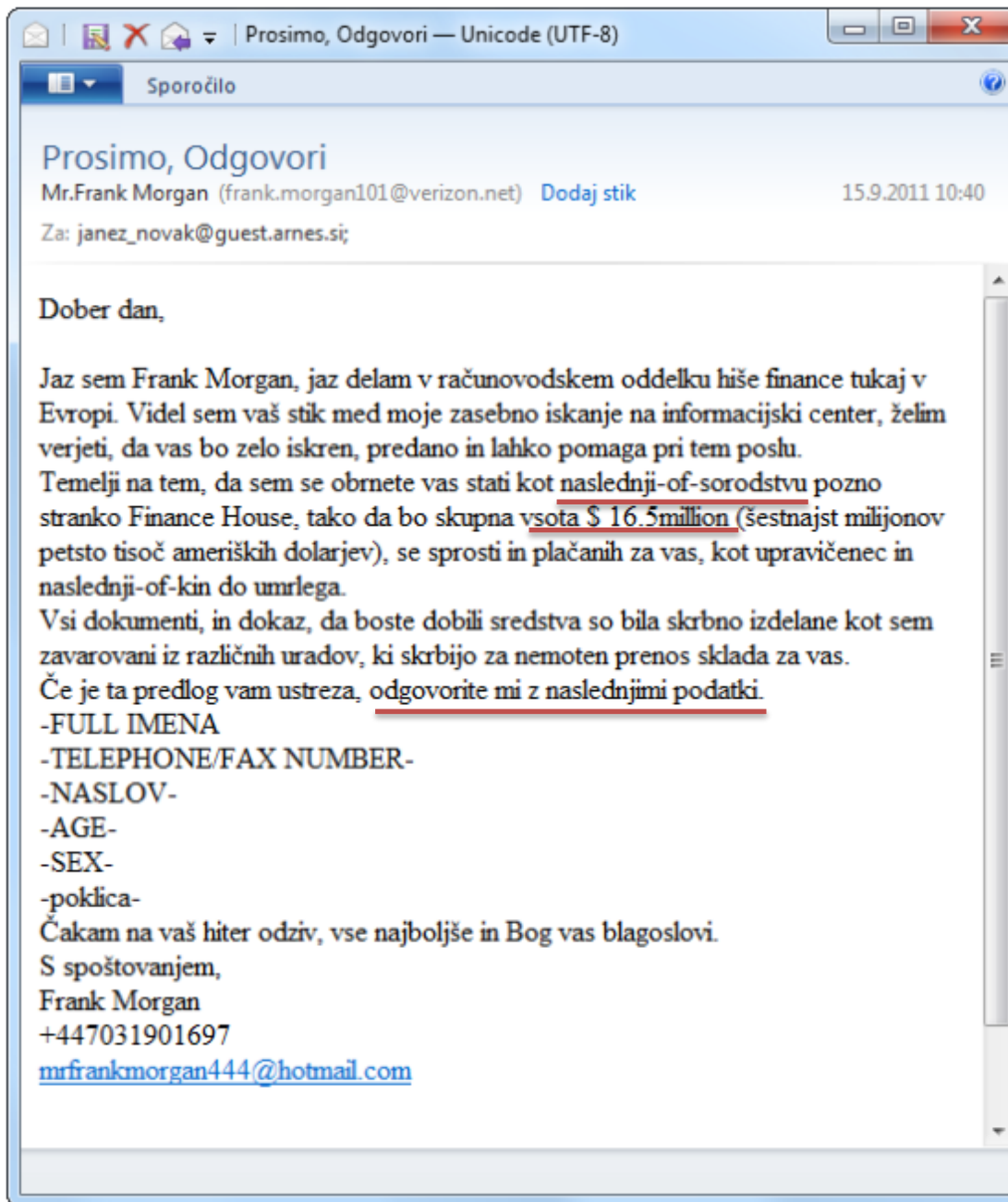
Video s tipičnimi znaki nigerijske prevare:

<https://www.varninainternetu.si/article/nigerijska-in-loterijska-prevara/>

Primer nigerijske prevare

Preverite, kakšne prevare še obstajajo:
<https://www.varninainternetu.si/prevare/>.

NEVARNOSTI, KI PREŽIJO PREDVSEM NA MLADE

Spletno nasilje

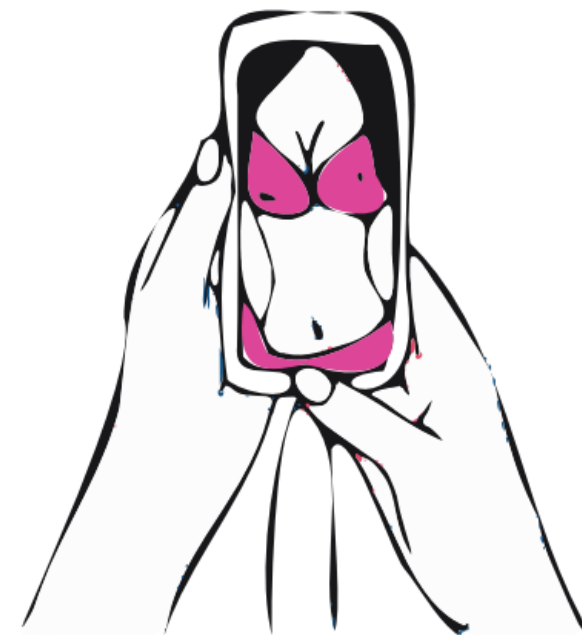
- Različne oblike nasilja, najpogosteje se izvaja kot **spletno ustrahovanje, spletno trpinčenje ali spletno nadlegovanje** (t.i. *cyberbullying*) – npr. žaljivi komentarji, predelava fotografij na žaljiv način, lažni profili, izsiljevanje.

Seksting

- Gre za izdelavo in izmenjavo seksualno eksplicitnih fotografij, video posnetkov in besedil prek mobilnih naprav ali spleta. Težava nastane, če se **vsebina razširi** med več ljudi, kot je bilo sprva namenjeno, lahko pa že samo dejanje sekstinga prizadene spolno nedotakljivost druge osebe.
- Takšna ravnanja lahko predstavljajo **kazniva dejanja**. Več info. in kaj storiti v primeru spletnega nasilja: <https://safe.si/nasveti/spletno-in-mobilno-trpincenje/spletno-nasilje>.

NAŠI NASVETI - KAKO RAVNATI NA SPLETU?

- Redno vpišemo svoje ime v iskalnik Google in **preverimo zadetke**.
- **Nikjer ne objavljamo** svojega naslova, e-pošte, telefonske številke.
- Ob registraciji in izpolnjevanju spletnih formularjev podamo **čim manj svojih podatkov** – izpolnimo le obvezna polja.

?P@M3tnO g3\$LO!

Močno geslo ima vsaj osem znakov, velike in male črke, številke in posebne znake.

Najlažje geslo sestaviš tako, da si izmisliš primeren stavek, ki si ga bo lahko zapomniti, **geslo pa nato sestaviš iz prvih črk stavka**: npr. Moji štirje najboljši prijatelji: Gregor, Jure, Andrej in Tina. Geslo tako postane: *M4np:GJA&T.*

Varno geslo: enostavno si ga zapomniš, težko se ugane.

Za gesla nikoli ne uporabljal svojih osebnih podatkov, datumov rojstva, besed iz slovarja ali zaporedja črk oz. številke na tipkovnici. Gesel ne shranjuj prilepljenih na monitor ali v bližini svojega telefona. Gesla redno spreminjaj.

Ali veš, katero je najpogostejše geslo? Top 3 najpogostejša gesla so: 123456, qwerty in password. Se ti zdijo varna?

- Uporabljamo **močna gesla** – pogledaj primer

NAŠI NASVETI

- Svetujemo **uporabo dveh e-naslovov**: en naj bo za običajno pošto, drugi pa za razne prijave na spletu, ankete ipd.
- Piškotke (ang. *cookies*) ob obisku spletnih strani, ki niso nujni, lahko zavrnamo.

PIŠKOTKI ZA PRIJETNO NAKUPOVANJE

OBVEZNI PIŠKOTKI

Ti piškotki so ključnega pomena, saj brez njih spletna stran ne deluje pravilno. Teh piškotkov se ne da izklopiti. [Več o tem](#)

Dovolim

ANALITIČNI PIŠKOTKI

Ti piškotki omogočajo boljše prepoznavanje in razumevanje vaših interesov in nakupovalnih navad. [Več o tem](#)

Ne dovolim

OGLAŠEVALSKI PIŠKOTKI

Ti piškotki omogočajo, da je oglaševanje bolj prilagojeno vašim zanimanjem. [Več o tem](#)

Ne dovolim

FUNKCIONALNI IN ANALITIČNI PIŠKOTKI TRETJIH STRANK

Ti piškotki omogočajo, da si spletna stran zapomni vaše izbrane nastavitve in izbire. [Več o tem](#)

Ne dovolim

POTRDI VSE PIŠKOTKE

POTRDI IZBRANE PIŠKOTKE

NAŠI NASVETI

- **Zaščitimo svoje naprave in shranjene podatke:** redno posodabljammo programsko opremo, antivirusni program in požarni zid, naredimo si varnostne kopije podatkov.
- ... za več nasvetov, kako poskrbeti za svojo varnost, si preberite naše smernice “*O orodjih za zaščito na internetu*”: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/O_orodjih_za_zascito_zasebnosti_na_internetu_okt2019.pdf

NAŠI NASVETI OB UPORABI DRUŽBENIH OMREŽIJ

- Pred vsako objavo premislimo zavedajoč se, da zapis, posnetek, fotografija za vedno ostane na spletu in jo vsakdo lahko vidi – **načelo manj je več.**
- **Ne potrdimo vseh prijateljstev** (le če osebo poznamo).
- **Ne objavljamo fotografij drugih oseb** brez njihovega dovoljenja.
- Po uporabi se vedno **odjavimo.**

NAŠI NASVETI OB UPORABI DRUŽBENIH OMREŽIJ

- Uporabljamo “nastavitve zasebnosti”

Nastavitve

- Splošno
- Varnost in prijava
- Tvoji podatki v Facebooku
- Zasebnost**
- Prepoznavna obrazov
- Profil in označevanje
- Javne objave
- Blokiranje
- Lokacija
- Jezik in regija
- Zgodbe

Nastavitve in orodja za zasebnost

Bližnjice do nastavitve zasebnosti Preveri nekaj pomembnih nastavitvev
Hitro preglej nekaj pomembnih nastavitvev in se prepričaj, da vsebine deliš s tistimi osebami, s katerimi jih želiš deliti.

Upravljanje profila
Če želiš spremeniti zasebnost svojih podatkov na profilu, kot sta rojstni datum ali razmerja, odpri svoj profil.

Za več informacij si oglej osnovna načela o zasebnosti
Z interaktivnim vodnikom lahko pridobiš odgovore na pogosta vprašanja.

Tvoja dejavnost

Kdo si bo lahko ogledal tvoje prihodnje objave?	Prijatelji	Uredi
Preglej vse svoje objave in vsebine, v katerih si označen/-a		Dnevnik dejavnosti
Ali želiš omejiti občinstvo za objave, ki si jih delil/-a s prijatelji prijateljev ali javnostjo?		Omeji pretekle objave
Kdo si lahko ogleda osebe, strani in sezname, ki jim slediš?	Samo jaz	Uredi

Kako te ljudje poiščejo in stopijo v stik s tabo

Kdo ti lahko pošlje prošnjo za prijateljstvo?	Vsi	Uredi
---	-----	-------

Na Facebooku:

<https://www.facebook.com/settings/?tab=privacy&ref=mb>

Hvala za pozornost!

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

Mreža znanja 2021

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV V ČASU EPIDEMIJE COVID-19

iDecide

Individuals decide - raising awareness
about data protection rights

Projekt financira Evropska unija v okviru »Programa pravice, enakost in državljanstvo
2014 – 2020«.

Izhodišča za obdelavo osebnih podatkov v zvezi s COVID-19

Tehtanje dveh temeljnih pravic:

pravica do zasebnosti (varstva osebnih podatkov)

pravica do javnega zdravja

Vsaka obdelava osebnih podatkov = poseg v pravico do zasebnosti... obdelava zdravstvenih osebnih podatkov še toliko bolj!

Zato mora biti obdelava osebnih podatkov:

NUJNA, PRIMERNA IN SORAZMERNA

Temeljna načela varstva osebnih podatkov

- Načelo zakonitosti, pravičnosti in preglednosti
- Načelo omejitve namena
- Načelo najmanjšega obsega podatkov
- Načelo omejitve shranjevanja
- Načelo točnosti
- Načelo celovitosti in zaupnosti
- Načelo odgovornosti upravljavca

Preverjanje PCT ob prihodu v šolo

- zavarovanje zasebnosti dijakov
- razpolaganje z **ustrezno pravno podlago**
- vpogled v dokazilo -> namen nepotrebnost samotestiranja
- vodenje seznama -> namen izogib vsakodnevnemu preverjanju
- centralni seznam na ravni šole?
- **spoštovanje temeljnih načel varstva OP**
- zavarovanje dostopa do podatkov
- ustrezno obvestilo (člen 13 Splošne uredbe)

Ali lahko šola razkrije, kdo je okužen?

Lahko, kadar meni, da je **takšno obvestilo nujno za zaščito življenjskih interesov posameznika** (zaposlenih ali dijakov), upošteva:

- **privolitev ni potrebna**, saj je pravna podlaga „nujnost za zaščito življenjskih interesov posameznika“ določena že v Splošni uredbi (člen 9(2)(c))
- veliko število najrazličnejših primerov oziroma okoliščin -> vedno upoštevati navodila zdravstvene stroke in lastno oceno nevarnosti ter od primera do primera ugotavljati, **kateri podatki** so potrebni za zaščito življenjskih interesov zaposlenih ali dijakov ali za zagotavljanje zdravja in varstva pri delu

Spletno okolje

- sorazmernost (čim manjši poseg v zasebnost dijakov)
- zagotovitev ustrezne pravne podlage (zakon/opravljanje naloge v javnem interesu/izvajanje javne oblasti)
- ZOFVI, ZGim, ZOsn, ZPSI-1, ...
- zagotavljanje varnosti obdelave
- zagotavljanje ustreznega prenosa podatkov
- previdnost pri izbiri in uvedbi aplikacij ter odpiranju uporabniških računov

Obdelava osebnih podatkov s sodobnimi tehnologijami

Ključna priporočila:

- **upravljavec naj izvede oceno učinka:** natančno opredeli namene, izvede oceno potrebnosti in sorazmernosti glede na opredeljene namene, oceni tveganja za posameznike (dijake) in določi ukrepe za obvladovanje tveganj
- **vnaprej določi pravno podlago:** (npr. za snemanje učnega procesa) je treba določiti najustreznejšo pravno podlago, določeno v členu 6(1) Splošne uredbe in upoštevati relevantno zakonodajo (ZVOP-1 (npr. biometrija) ali druga področna zakonodaja)
- **zagotovi predvidljivost obdelav:** primere obdelav, ki lahko pomenijo poseg v zasebnost dijakov, bi moral upravljavec vnaprej predvideti in z njim seznaniti vse posameznike

Praktična uporaba

VLOGE:

- upravljavec (šola)
- obdelava OP immanentna
- namen, pravna podlaga
- upoštevanje temeljnih načel
- vnaprejšnja preveritev (IV) in enotno postopanje -> seznanitev uporabnikov in ustrezna navodila
- nadzor upravljavca, razmerje do obdelovalca
- prenosi v tretje države

Praktična uporaba

- evidence dejavnosti obdelav
- ocena učinkov
- ukrepi in postopki za zavarovanje OP
- tveganja in ukrepi za njihovo obvladovanje
- način uveljavljanja pravic
- ravnanje ob kršitvi varnosti OP (varnostni incident)

Praktična uporaba

SORAZMERNOST!

- aplikacije za merjenje telesne aktivnosti
- aplikacije, ki uporabljajo lokacijske podatke (geotracking)
- snemanje učnega procesa
- spletna preverjanja znanja in ocenjevanja
- nalaganje posnetkov v spletno odlagališče
- **spremljanje učinkovitosti** (npr. sledilnik aktivnosti, prikazovanje ekranskih slik računalnika, spremljanje prijave/odjave, aktivnosti na tipkovnici, ...)

Hvala za pozornost!

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si